

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý PÁBITEĽ

číslo 58

Na snímku Petra Černohouze jsou zleva František Sýkora, Helena Liptáková, Bronislav Kuba, Orvosz Miklos, László Polgár, Pavel Fojtík, Jana Kubová, Jiří Černý, Richard Hašek, Eva Tomková.

Uplynulo již dlouhých dvacet let

Jestliže v roce 2014 to byly oslavy, v letošním roce musíme hovořit o vzpomínce. Třetího února uplynulo již dlouhých dvacet let, co Bohumil Hrabal vstal naposledy od psacího stroje, pohládl svoje milované kočenký, vypil poslední pivo... a odletěl na křídlech holubů do literárního nebe.

Vzpomínáme na něj jako na skromného a hodného člověka, kterého jsme měli rádi i přes občasné nevlidné slovo k nevídaným návštěvám, jako na vzdělaného člověka a výborného partáka, jenž mohl kdykoli vstoupit do debaty na jakékoliv téma, ať to bylo u piva v hospodě či v posluchárně zahraniční univerzity. Zůstává nám v srdcích jako v dobrém slova smyslu lokální patriot, milující své rodné Židenice, Nymburk svého mládí, Libeň, v níž řadu let žil, i Kersko, které mu poskytlo laskavý azyl. Vážíme si ho jako na vynikajícího světového spisovatele, který vždycky zůstal spisovatelem českým. Jeho knihy jsou vydávány v desítkách

jazyků a čteny na celém světě, jeho příběhy jsou přepisovány do divadelních dramatizací a filmových scénářů – do divadel proudí diváci a filmy jsou nadšeně sledovány i po desítkách televizních repríz.

Náš pan spisovatel totiž je tu stále s námi. Kdykoliv, když otevřeme jeho knihu, kdykoliv, když v jeho stopách projdeme Kerskem, Libní či Nymburkem, kdykoliv tiše postojíme na hradištském hřbitůvku u pomníku s opřenou rukou a otvorem, jímž proletěl do oslnivého světla věčnosti.

K uctění památky pana spisovatele se u onoho pomníku v pátek 3. února sešla celá řada lidí nejen z různých míst České republiky, ale také z Maďarska.

Za město a Městský úřad Nymburk to byl starosta PhDr. Pavel Fojtík, Ing. Jiří Černý, vedoucí odboru školství, kultury a památkové péče, Mgr. Petr Černohous, tiskový mluvčí. Z Lesního ateliéru Kuba nemohli chybět Jana a Broňa Kubovi, kteří přijeli

společně MUDr. Evou Tomkovou, autorkou webových stránek Svět Hrabal. Klub čtenářů Bohumila Hrabala a Městskou knihovnu Nymburk zastupovala ředitelka Helena Liptáková. Za Vlastivědné muzeum v Nymburce věnec položil František Sýkora.

Vzácnými hosty určitě byli přátelé z Maďarska – známý překladatel Hrabalova díla László Polgár a majitel stylové budapeštské restaurace, kde se točí Postřižinské pivo a propaguje pan spisovatel, Orvosz Miklos. Ti dovezli na hrob originální vazbu věnce ve tvaru půllitru. Milým účastníkem vzpomínkové akce byl Richard Hašek, vnuk Jaroslava Haška, majitel hostince a pensionu U České koruny v Lipnici.

Zasněžený hrob rodiny Hrabalových pokrily věnce, květiny a svíčky, nechybělo ani nymburské a plzeňské pivo. Vzpomínalo se na různá setkání s panem spisovatelem a na smutek nějak nebyl čas.

Honza Řehounek a Jirka Černý

NĚKTERÉ NÁZORY PETERA PAČAJE POŘÁDNĚ VYTOČILI

Tradičiu trávenia času na morskej pláži s Bohumilom Hrabalom som neporušil ani počas uplynulého leta. Na Cypre som sa venoval zborníku prác o našom spisovateľovi, ktorý editoval pán Roman Kanda pod titulom Trhliny světa. Vzal som si ju so sebou do sveta najmä preto, že doma som ju nestihol poriadne prečítať, nevraviac o nejakej podrobnejšej analýze jednotlivých textov, či aspoň hlbšom zamyslení sa nad názormi rôznych autorov, ktorých práce zborník obsahuje. Niektoré z nich ma oslovili viac, iné menej, niektoré ma dokonca vytočili. Priznám sa (a nie je to prípad iba tejto publikácie), že chvíľami ticho žasnem nad tým, čo všetko dokážu literárni vedátori na Hrabalových textoch rozoberať. Aj samotný Bohumil Hrabal by bol najskôr zaskočený ich nálezmi, zisteniami a konštatovaniami.

Ale konkrétne. Zaujal ma napríklad príspevok Jana Tlustého s názvom „Pábitel'ské autofikce Bohumila Hrabala“, v ktorom na celom rade príkladov rozoberá autorove voľné narábanie s faktami. Hrabalov prístup ilustruje napríklad jeho výrokom: „...proč bych si ze své hlavy nemohl vystříhnout jen a jen to, o čem nejintenzivněji, a tedy nejraději sním?“ A Jan Tlustý k tomu dodáva: „...volné nakládání s empirií svědčí o neustálé snaze přetvářet životní zkušenost v literaturu, transformovat skutečnost v básnický obraz...“ Tak tento príspevok ma oslovil v tom najlepšom zmysle, pretože sa venoval charakteristickým znakom Hrabalovej tvorby, pre ktoré ho mám rád. Teda neskrotnej imaginácii a fantázii, ignorovaniu štylistických pravidiel, svojvoľnému upravovaniu a využívaniu faktov, vytváraniu nových súvislostí a chronológií príbehov a podobne. Cez prizmu týchto jeho tvorivých vlastností Bohumila Hrabala ctím, uznávam a obdivujem.

Zato príspevok Jana Matonoha ma vytočil. Ako fakty pritiahnuté za vlasy sa mi vidia jeho tvrdenia v texte nazvanom „Prítomný ženský hlas, zmizely ženský subjekt, Hrabalova trilogie Svatby v domě“, ktorými sa snaží čitateľa presvedčiť, v kocke povedané, že Bohumil Hrabal sice vo svojich textoch necháva hovoriť ženy, ale ony samé v príbehoch trilogie nehrajú podstatnú rolu. A tým že ich akože odsúva nabok. Iba ich využíva, ba dokonca zneužíva, pričom mu o ne vôbec nejde.

„I když v románu promlouvá v ich-formě ženský hlas, splývá s hlasem mužským a re-

TRHLINY V MOZGU

prezentuje jeho svět (...) na povrchu sice zní ženský hlas, avšak ženský subjekt je zcela vytlačen mužským světem.“

No, Hrabalova trilógia je mi dobre známa, patrí medzi mnou pretežované autorove texty a primárne na nej oceňujem práve onen Hrabalov výborný nápad, nechať za seba hovoriť manželku, ktorá ho ani trochu nešetří, hoci pripúšťam, že nakoniec celkový obraz vyznieva pre jej manžela pozitívne. Vyčítať však Hrabalovi, že jeho žena rozpráva v texte hlavne o ňom, pričom sama ostáva akoby na druhej koľaji, je podľa mňa pomýlené. Pani Eliška Hrabalová, Pipsi, rozpráva príbeh svojho manžela, a je preto prirodzené a logické, že práve on v ňom hrá hlavnú úlohu. Ak je Bohumil Hrabal hlavnou postavou rozprávania, nemalo by byť prekvapujúce, že dominantným je v ňom jeho mužský svet. A že je „ženský subjekt zcela vytlačen“, jednoducho nie je pravda. V trilógii „Svatby v domě“, „Vita nuova“ a „Proluky“ neznie iba „ženský hlas“ (a nie iba jeden), ale je tam takmer neustále prítomný aj onen pánu Matonohovi chýbajúci „ženský subjekt“. Teda tá ženská sama. „Ansich“, ako sa kedysi hovorilo. Ona tam naozaj prítomná je, a to priam fyzicky, najmä v prvej časti trilogie až až. Alebo jej účinkovanie napríklad v mileneckých scénach tiež považuje pán Matonoha len za „ženský hlas“? Ak áno, tak je to veru ten najskutočnejší, najpresvedčivejší, najživší a tiež najerotickejší ženský hlas, aký

však bez „ženského subjektu“, teda ženského fyzického, bez prítomnosti ženského tela, môže len ťažko zaznieť. Nech to hoci stokrát napísal chlap. Cha, cha... A to už ani nevraviac o dlhých (podľa mňa zbytočne) pasážach rozoberajúcich Pipsin predošlý tragikomický milenecký vzťah s neverným hudobníkom a problémy s jeho matkou, u ktorej Pipsi v čase stretnutia s Hrabalom bývala. To je opäť jednoznačná prítomnosť „ženského subjektu“, aj keď prejavujúceho sa lamentóznym „ženským hlasom“.

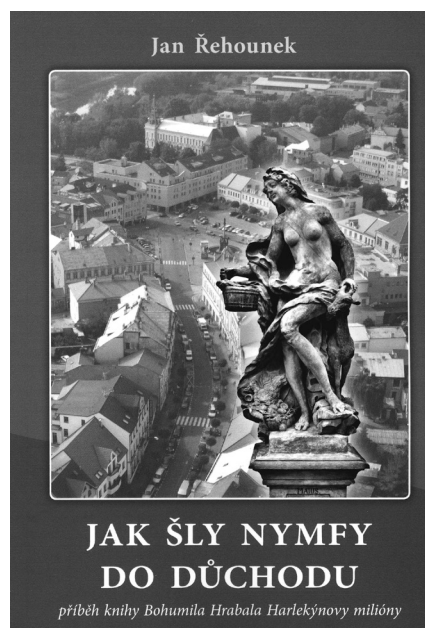
Jednoducho, v trilógii sa dá nájsť množstvo príkladov na prítomnosť „ženského subjektu“, samozrejme, ak pripustíme, že mužský autor má právo takýto „subjekt“ vôbec vytvoriť a jeho prostredníctvom sa prezentovať. Osobne sa domnievam, že v trilógii je toho ženského subjektu občas až príliš. A to radšej ani nebudem rozoberať historiku s úchylákom prenasledujúcim neskoru večer sa vracajúcu Pipsi na „Hráz večnosti 24“ a jeho semenom na kľučke vchodových dverí.

Pán Matonoha píše: „Vyprávěčský hlas Pipsi se tak slévá s duševní, existenciální, životní perspektivou objektu vyprávění, t.j. autorského (nikoli vyprávěcího) subjektu (Hrabala). Nuž, a ja k tomu dodávam: no a čo?

„Zároveň se však dovidáme (a v trilogii se zvyšující se intenzitou) stále méně o duševním, emocionálním, existenciálním horizontu Pipsi.“ Asi je pravdou, že o duševnom rozpoložení Pipsi sa dozvedáme najviac v prvej časti trilogie, o jej bezstarostnom detstve prežitom v luxuse otcovskej vily, ako i o tragickom konci týchto zlatých časov, o zbernom tábore pre Nemcov, o odsune rodičov i malého brata, o tom, ako ostala v Čechách sama, o jej práci v hoteli Paříž... Aj v ďalších častiach však Bohumil Hrabal píše o svojej manželke rôzne podrobnosti, napríklad o ich ceste do Piešťan pre nejaký nábytok. Tieto pasáže sa mi vidia z hľadiska „ženského subjektu“ a Pipsinho „emocionálneho horizontu“, ako aj z hľadiska autora Hrabala dokonca už naozaj nielen príliš rozvláčne, ale aj „sebemrskacký“ prehnané.

Nuž áno, každý to môže vidieť inak, ale trvalú prítomnosť živej, fyzickej Pipsi v trilógii, ako „ženského subjektu“, nemožno poprieť. Povedal by som dokonca, že onen ženský subjekt, teda Pipsi, a mužský subjekt, Hrabal, rozprávačka a hlavný hrdina príbehu, sú neoddeliteľne, ako siamské dvojčatá prepojení, a to kvantitatívne i kvalitatívne. Sú spojenými nádobami, v ktorých sa napriek rôznym problémom hladiny napokon vždy vyrovnajú a ustália. Veď aj Jan Matonoha v závere svojej práce priznáva: „...ve svém úhrnu mi však Hrabalovo psaní připadá jako genderově pozitivní“. Aspoň že tak. **Peter Pačaj**

Jsem potěšen uznáním díla

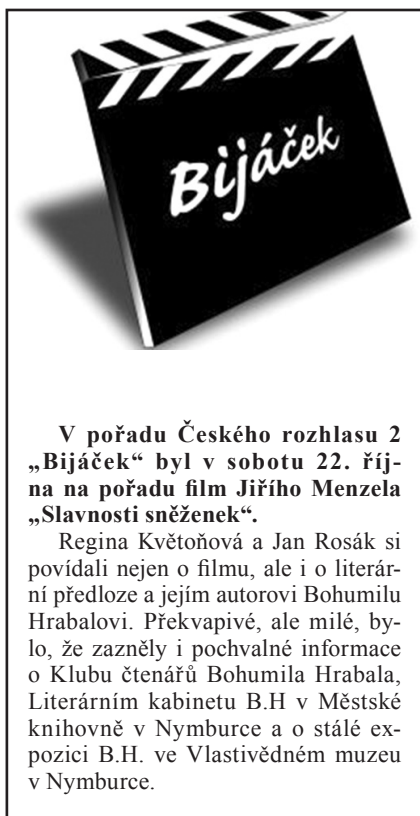

Po vydání knížky Jak šly nymfy do důchodu jsem zaregistroval celou řadu kladných ohlasů. Jeden z nejpěknějších jsem obdržel mailem 26. října. Ač je napsán poněkud zábavnou češtinou, což samozřejmě Ryszardu Borowskiemu z Polska nelze vytýkat, ba právě naopak zaslouží pochvalu, že se opravdu snažil, je pro mne opravdovým uznáním.

„Dobry den Pane Honza.

Prečítal jsem Jak šly nymfy do duchotu. Pekne to Pan napsal.

Prva strana jak Pan kupoval Harlekynove miliony to tak, jak bych čítal Hrabala. Harlekynove miliony to take moji oblíbena knicha. Hrabal pše tak živo, že vidim celou tentou histori. Vzdycky po Kersku v Nedeli z knichu v ruce jedu do zamku v Lyse nad Labou navštívit moje zname pensionerky. Jedna z nich Jrina Cerhova před dvema laty ukazala mi celý zamek od vnitra. Posledno potvrdila mi, že doctor Holoubek, syn starého dr. Holoubka, jeden den v mesic pracuje na zamku.“

V pořadu Českého rozhlasu 2 „Bijáček“ byl v sobotu 22. října na pořadu film Jiřího Menzela „Slavnosti sněženek“.

Regina Květoňová a Jan Rosák si povídali nejen o filmu, ale i o literární předloze a jejím autorovi Bohumilu Hrabalovi. Překvapivé, ale milé, bylo, že zazněly i pochvalné informace o Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, Literárním kabinetu B.H v Městské knihovně v Nymburce a o stále expozici B.H. ve Vlastivědném muzeu v Nymburce.

Oba mne ozařují

Na začátku 90. let jsem v Lysé potkával paní Pokornou, ředitelku místní základní školy, která bydlela v Semicích. Její muž mě kdysi seznámil s Bohumilem Hrabalem. Ptával jsem se jí na spisovatele, který tenkrát, byť s obtížemi, ještě jezdil do Kerska krmít své kočky.

„Šel kolem nás nedávno. Ptala jsem se ho, jak se mu vede. Řekl mi, že je to na umřítí. Vypadalo to, že to myslí vážně,“ odpověděla mi paní Pokorná.

Vzpomněl jsem si na místo v jedné Hrabalově knize, kde pojmenovává tak něžně kerské borovice i na slova jeho průvodce a posluchače: „Vám se jednou, pane Hrabal, bude těžko umírat.“

Když mi paní Pokorná pověděla, že pan Hrabal myslí na „umřítí“, pomyslel jsem, jaká to musí být tíha všech tíh, která člověka milujícího život dovede k takovému povzdechu.

Když se za několik roků pan Hrabal zcela nejspíš z vlastní vůle rozhodl odejít ze života, četl jsem vzpomínky Marlene Dietrichové na Ernesta Hemingwaye. Na to, že i on volil odchod ze světa ze své vůle. Slavná herečka napsala: Snad v určité chvíli člověk pocítí svůj čas a prostě se rozhodne sfouknout svíčku. Nevíme, jestli se pan Hrabal a Ernest Hemingway, když se rozhodli sfouknout svíčku, ocitli ve tmě. Ale když se vždy po čase vracím k jejich knihám a když je znovu a znovu čtu, znovu a znovu mě ozařují podivuhodným jasem.

Bedřich Stehno

Hrabal jako ekotéma

V **Ďáblíku** – elektronickém měsíčníku pro členy a přátele **Cally** (nevládní organizace pro ochranu přírody), číslo 159 z 29. října 2016 vyšel zajímavý článek **Tomáše Maliny**:

Milí čtenáři,
sláva to byla a je veliká; menzelovsko-hrabalovské Ostře sledované vlaky spatřily světlo světa právě před půlstoletím a vzápětí získaly Oscara jako tehdy nejlepší film neanglického „zbytku světa“. Letos v září se na železniční stanici Loděnice u Berouna, kde se film kdysi natáčel, konala vzpomínková slavnost za přítomnosti žijících protagonistů toho mimořádného uměleckého počínu. Dorazili a pózovali Jiří Menzel, Václav Neckář, Josef Somr a Naďa Urbánková (viz první foto), došlo i na odhalení pamětní desky. Člověk by řekl, že žijeme ve společnosti, která dokáže spojení velkého kumštu s takovým fenoménem, jako je železnice, patřičně ocenit a využít. Naše rodina právě s touhle představou do Loděnic vyrazila už v červenci v rámci naší dovolené na Berounsku. Byli jsme vybaveni i jen pár let starou informací, že uvnitř nádraží existuje tabule, jež film obsáhle připomíná textem i obrazem. Jenže mezitím čas (totiž ČD-SŽDC) oponou trhnul: nádraží v Loděnicích dostalo modernizovaný peron, ovšem budova (a s ní související staniční objekty) zeje ošuntělou prázdnotou a návštěvníkům-cestujícím nastavuje tvář horší než za okupace (viz druhé foto).

A tak mně vrtá hlavou, jak by to asi vypadalo, kdyby takovéhle nádraží s takovouhle historií měli v nějaké dvoutisícové

obci kdekoli na západ či na jih od našich hranic. Tak především: už u příjezdových komunikací by na nás čekaly příslušné informační cedule se šípkami. Ulice vedoucí od dálničního sjezdu k nádraží by se jmenovala Hrabalova. Podstatná část nádražní budovy by byla ponechána v podobě ze 60. let; její druhá část (či sousední skladiště) by byla proměněna v muzeum s modelovým kolejištěm a s expozicí o filmu: také by se tu z něj promítaly vybrané sekvence a připomínaly by se též jiné české (československé) zářezy na oscarové pařbě. Nechyběl by pult s prodávanými i rozdávány materiály o historii zdejší trati a o smyslu železniční dopravy ve 21. století či s modely dobových železničních vozidel i nádražiček.

Radnice by pořádala festival krátkých amatérských filmů s eko-dopravní tematikou, škola by organizovala dětskou výtvarnou či fotografickou soutěž o železnici a místní sdružení Matky za udržitelnou dopravu by nabízelo veřejnosti besedy s pamětníky filmovacích dnů. Připadá vám to praštěné? Tak musím prozradit, že jsem si to tak úplně nevymyslel. Před asi dvaceti lety jeden renomovaný žurnalista stvořil vydařený fejeton o tom, jak německé město Hameln přesně v tomto stylu využívá tamější pověst o krysaři. A železnice, jak jistě uznáte, je proti krysaři mnohem lepší ekotéma.

Maďarské nakladatelství **TE-ART-RUM** vydalo v prosinci 2016 knihu **Tomáše Mazala** „Szlalom a Parnasszusra“ (původní české vydání pod názvem „Cesty s Bohumilem Hrabalem“, nakladatelství **Academia**, 2011).

DOBRE VYCHLADENÝ HRABAL

Košičania s chuťou popíjajú svetovú literatúru

„Pane vrchní, čo jste to přinesl v půllitru za krásu! To pivo s parádní pěnou! To není pění, to je šlehaná smetana...“

V Košiciach si možno vyberať zo stovák druhov pív najrôznejších značiek, ale iba s jedným môžete ochutnávať, popíjať alebo ak chcete a vládzete, chľastať chmeľom a sladom ochutenú literatúru svetovej úrovne. Spomínate si na Magdu Vášáryovú s na dúšok vypitým pollitrom v ruke, konštatujúcu perfektnou češtinou: „Jako křen“? Áno, máte pravdu, je to scéna z dnes už legendárneho filmu Jiřího Menzela Postřižiny, nakrúteného podľa rovnomennej knihy Bohumila Hrabala. Keď sme sa voľakedy hrnuli do kina na túto českú filmovú novinku, ktorá vo vtedajšej totalitnej ponuke pôsobila na divákov ako dobre načapovaná a správne vychladená dvanásťka v horúcom letnom dni, netušili sme, že ten trochu zvláštne znejúci názov (pôvodne rituálne odstrihnutie vlasov, metafora oslavy modernej doby), sa raz stane bežným pomaly v každej druhej košickej krčme.

Obávam sa, že ďaleko viac Košičanov číta Bohumila Hrabala hrdlom, ako očami. Nieкто si dá jednu z jeho poviedok od smädu, iný zvládne celú knižku. Štamgasti môžu na posedenie preliať gágorom aj novely, ako Ostře sledované vlaky alebo Obsluhoval jsem anglického krále. Prípadne zbierku poviedok Slavnosti sněženek. Bohato stačí, ak si dá za každú poviedku jedno pivo. A môže si k tomu citovať legendárne hlásky, ako trebárs „to zas bude v álejších nablito“. Pokiaľ ich pravda pozná. Nuž, príliš veľa tekutej literatúry, aj keď pochádzajúcej od autora, o ktorom sa hovorilo, že patrí medzi najvýraznejších spisovateľov druhej polovice dvadsiateho storočia, môže spôsobiť spoločenské faux pas, a ak po jeho nadmernom „čítaní“ nasadnete na bicykel, ľahko môžete skončiť v najbližšej priekope. Ako v Menzelovom filme. V Košiciach ale skôr na traumačke. Doporučuje sa teda čítať s mierou a radšej každý ten tekutý text náležite vychutnať. Samozrejme, pán spisovateľ Bohumil Hrabal, hoci je pôvodcom celej tej pivárskej slávy, ktorá ho úspešne preživa i dlhé roky po jeho odchode z nášho pozemského výčapu, nemôže za vaše potenciálne karamboly a nehody.

„Pan Hrabal dokázal, že lze i u sklenice piva pěstovat myšlení a filozofii!“

Chľastať hodnotnú, kvalitnú literatúru, to sa veru podarí málokomu. A vytvoriť tým pádom z krčiem svojrázne čítárne, z pivárni tekuté knižnice, to je surrealizmus, možno dokonca dada v praxi. Môžete si vybrať. V každom prípade je to dokonale bláznivý hold literatúre a konkrétne jednému z najlepších českých i svetových spisovateľov. Bohumil Hrabal sa najmä vďaka svojej „Príliš hlučné samote“ stal uznávaným na celom svete, vrátane Ameriky. V „Spokojených státech amerických“, ako USA nazýval, sa o tejto knižke veľmi uznanlivo vy-

jadrila významná a vplyvná intelektuálka, spisovateľka Susan Sontag, ktorá „Samotu“ hodnotila, ako jednu z najdôležitejších knižiek druhej polovice dvadsiateho storočia. Sám autor po svojej americkej ceste v osemdesiatom deviatom roku na to spomínal: „...a Suzan Sontag mi fěkla, že to je podle ní kniha, která bude jednou z dvaceti knih dvacátého století...“ Neskôr k tomu laconicky dodal „Já se málokdy chválím, ale říkám o sobě, že právě díky Hlučné samote, jsem nežil nadarmo“. V každom prípade, Hrabal touto novelou dosiahol vrchol svojej tvorby. Je to vskutku skvostný text s obrovským filozofickým nábojom, humanistickým posolstvom a v neposlednom rade s tvrdým odsúdením primitívnej a barbárskej totalitnej moci, ktorá ničla knihy i ich autorov. Vynikajúca literatúra. A ako chutná tekutá...

„Když je člověku nejmizerněji, tak ho nejvíce hojí banální hovor“

Keď mi prinesie čašník orosený pohár postřižinského, predstavím si hneď niektorú z nepreberného množstva scén a situácií v Hrabalových textoch, ktoré sa venujú pivu. „hospodskému“ prostrediu, teda tej Hrabalovej „hlučnej samote“, tým jeho slávnym hovorom ľudí, ktorí sa pri pive liečia rozprávaním a okrievajú pritom na duši. V hlučnej samote, ktorá je paradoxne vždy plná ľudí, sa pivári zbavujú stresu a všelijakých osobných démonov. Vďaka pitiu piva a rozhovorom bez konca, regenerujú svoje sily, naberajú novú chuť do života. Problémy, s ktorými každý deň zápasia, sa im odrazu vidia zanedbateľné. Smiešne. Svet je príjemným miestom, kde sa oplatí žiť. A tým je vďaka pitiu piva. Nuž, čirý Hrabal v tekutom i pevnom skupenstve.

„Pivo tak nějak dáva akceleraci myšlenkám“

Uvedomujem si, že väčšina občanov, vrátane našich košických, sa uspokojí s prvou možnosťou konzumácie Hrabala prostredníctvom Postřižinského piva, a nie čítaním knihy Postřižiny i tých ďalších, veď napokon prečo by sa otravovali s nejakými knižkami a nebudaj ešte v češtine. Určite im nevaďí ani fakt, že skôr, ako samotného Hrabala v próze, poznajú jeho príbehy z filmov Jiřího Menzela. Alebo o ňom najskôr nepočuli vôbec a ani v najmenšom ich to netrápi. Zábavné je, že napriek tomu ho síce nepriamo, sprostredkovane, ale dokonca s chuťou a vo veľkom štýle konzumujú. Pijú „Hrabalove“ pivo, rozprávajú sa popri tom, vedú, hrabalovsky povedané, „hovory ľudí“, čím sa z nich nevdojak stávajú postavičky až podozrivo podobné tým v spisovateľových knižkách. Tých najaktívnejších, s výrazným rozprávačským talentom, tých

prirodzených zabávačov a krčmových klaunov, možno pokojne prirovnať k legendárnym Hrabalovým „pábitelům“. Pábitelom? No, trebárs... Aj tak je to vymyslené slovo.

„Stůl tvoří společnost, která hovoří...“

Takže, my Košičania popíjame v postřižinskom pive Bohumila Hrabala transsubstancionovaného do geniálneho chmeľového nápoja. Do piva. V tomto literárnom prípade sa podstata chmeľu a sladku mení na podstatu veľkého spisovateľa. Vďaka tomuto „prepodstatneniu“ jeho texty, tie tisíce a tisíce riadkov, pohodlne vstrebávame v tekej podobe. Spisovateľ prijímame, lejúc postřižinské pivo do svojich smädných hrdiel. Bohumil Hrabal by mal určite radosť, keby videl tú našu košickú „třetihorní žizeň“. Nevraviac o tom, že aspoň s niektorými zvlášť aktívnymi štamgastami, usilovnými pivnými „čitateľmi“, sedí možno aj sám spisovateľ, teda on skôr pláva v niektorom pollitri, položenom na stole (prípadne vo všetkých), a hoci mu rýchle klesá pena, so záujmom počúva reči pivárov. Dúfam len, že netrpí kvalitou košického čapovania, prípadne čistotou pivných trubiek.

„Za deset let jsem utratil více než půlmilionu korun v pivě se svou družinou přátel a těch, kteří jen tak náhodou stolovali. Byl by z toho piva bazén. Nemám čeho litovat, zbylo mi ještě sto tisíc a můj sen se splní až poslední korunu utratím za pivo...“

Postřižinské pivo je vďaka svojmu názvu fenoménom, ktorému niet páru. Dobrých pív je na svete a zvlášť v susednom starom Česku veľa, preveľa, takýto názov však nemá žiadne iné. Značka piva, ktorá vznikla podľa rovnomennej knižky, podľa príbehu, odohrávajúcim sa v pivovare, napísaný autorom, ktorý žil v podobnom pivovare od útleho detstva až do dospelosti, autorom ktorý pivo miloval, to je čosi jedinečné. Samozrejme, tým nechcem povedať, že by samotné pivo bolo menej dôležité, ako jeho názov, božeuchovaj, len zdôrazňujem geniálny ťah nymburských pivovarníkov, ktorí pre svoj výrobok získali takéto vskutku úspešné meno. Skrátka, v istom čase nastala tá správna konštelácia, veci do seba prirodzene zapadli, vzájomne sa doplnili a vytvorili novú kvalitu. Postřižiny boli metaforou v knižnej podobe a ostali ňou i v tekej podobe. Krásnou metaforou. A my máme to šťastie, že sme jej súčasťou.

„Pane vrchní, čo jste to přinesl v půllitru za krásu!

Platím!

Peter Pačaj

NA PŮDU DESKU DÁT NEMŮŽEME

Navštívili mě přátelé z dalekého Vsetína s prosbou, abych jim ukázal památná hrabalovská místa v Nymburce a okolí.

Navštívili jsme muzeum, prošli Nymburkem se zastávkami u gymnázia a nádraží, přesvědčili se u památných stromů u mostu a před vilou Hrabalka, zasazených k Hrabalovu stému výročí narození, že pěkně rostou, dovolili si na vrátnici pivovaru a sklonili se k pamětní desce na soklu budovy staré sladovny ve výšce, kam čůrají psi. Zajeli jsme do Kerska a prošli se po místech, která měl B.H. rád, a dali si v Hájence kančí na šipkové omáče.

Druhý den jsme autem zajeli do železniční stanice Dobrovice, udělat si představu o prostředí, kde vznikaly Ostře sledované vlaky, a aby byl dojem stoprocentní i do stanice Kostomlaty nad Labem.

Při pohledu na pamětní desku, kterou jsme na čele staniční budovy odhalili v prosinci 2014 a jež by měla být chloubou toho místa, by se ve mně krve nedořezal. Znečištěná deska hlásající, že „v této železniční stanici sloužil v letech 1944 až 1945 jako výpravčí český spisovatel Bohumil Hrabal“ a že odtud čerpal inspiraci

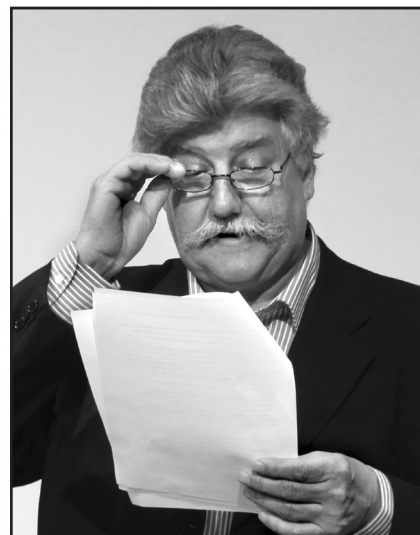
pro Ostře sledované vlaky, mi asociovala scénu z knihy Jaroslava Haška Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války, kdy civilní strážník Bretschneider říká: „Tady kdysi visel obraz císaře pána...“ a hostinský Palivec mu odpovídá: „Jó, to mají pravdu, visel tam a sraly na něj mouchy, tak jsem ho dal na půdu.“

Už už jsem tahal z kapsy papírový kapesník, abych tu ostudu očistil, ale v ten okamžik mi nad hlavou na fímse zavrkal holoubek. Kapesník jsem zase schoval. Vždyť je to symbolické! Panu přednostovi ve filmu taky holubi znečistili starý kabát od uniformy, a to ve stanici Kostomlaty!

A tak budeme říkat, že máme dvě mimořádné pamětní Hrabalovy desky: jednu u pivovaru, na kterou čůrají psi, druhou na nádraží v Kostomlatech, na kterou kadí holubi.

Bohumila Hrabala by to určitě pobavilo.

Pokud jste si toho nevšimli, kostomlatské nádraží prochází komplexní rekonstrukcí. Sliby zástupců Českých drah dané při odhalování pamětní desky se konečně dočkaly naplnění.

Odešel skvělý part'ák Jarda Holoubek

Další z lidí blízkých Bohumilu Hrabalovi odešel do literárního nebe. V neděli 6. listopadu 2016 zemřel novinář a básník PhDr. Jaroslav Holoubek. Pracoval jako redaktor v Mladé frontě, Tvorbě, Tvaru, Večerní Praze, Premiéře, Blesku, v letech 1997-2002 byl šéfredaktorem týdeníku Story. Od roku 2006 působil jako pedagog na VŠH v Praze.

Psal básně, povídky, eseje, fejetony, rozhovory, reportáže, knižní recenze. Vydal třináct sbírek poezie – ta poslední nesla příznačný název Veselý hřbitov.

S Bohumilem Hrabalem se seznámil v sedmdesátých letech minulého století ve stolní společnosti Zlatá Praha, jejímž se Hrabal stal čestným prezidentem.

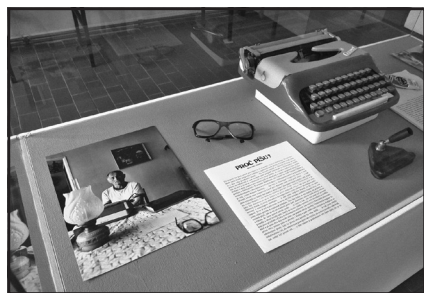
Budeme si ho pamatovat jako hosta na Hrabalově Kersku 2014, kdy na jevišti zavzpomínal na svá setkání s Bohumilem Hrabalem. Přijel i v následujícím roce s ujištěním, že si už další ročníky nenechá ujít. „Nechápu, proč jsem sem nezačal jezdit už dřív. Takovouhle senzační akci, jsem, já hlupák, nechal bez povšimnutí,“ stěžoval si nad rozpitým Postřížinským.

V roce 2016 mi napsal, že se necítí dobře a omlouvá se. Omluvíme ho i pro další ročníky.

Honza Řehounek

Knižní svět B. H. uvidíte v Nymburce

Vlastivědné muzeum v Nymburce, které již od roku 1999 nabízí veřejnosti stálou expozici Bohumila Hrabala a každoročně přidává i další tematickou hrabalovskou výstavu, připravilo ke dvacátému výročí spisovatelova tragického odchodu výstavu s názvem Knižní svět Bohumila Hrabala.

Kdo by čekal jen česká vydání jeho knih, a že je jich pozehaně, zmýlil by se. Naprostá většina vystavených exponátů jsou knihy vydané v jiných jazycích, a to i značně exotických, např. čínštině, japonštině či švédštině.

Ty české tu jsou od prvních vydání Hrabalových textů ve sborníku Život

je všude, prvních knih: Perlička na dně (1963) či Pábítel (1964), přes samizdatová vydání z doby, kdy se stal „spisovatelem v likvidaci“ až po sebrané spisy vydané po roce 1989 Pražskou imaginací či nejnovější vydání z posledních let. Celkem je vystaveno dvě stě padesát publikací od nakladatelů z celého kulturního světa. Expozice jsou doplněné dokumentárními fotografiemi i předměty jeho denní potřeby a především věcmi potřebnými ke psaní.

Výstava je otevřena denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin až do 28. května ve výstavních prostorách Vlastivědného muzea v Tyršově ulici v Nymburce.

POZVÁNKY

► Ve dnech 30. března až 1. dubna 2017 se Nymburk stane hostitelem významné **konference k 20. výročí úmrtí Bohumila Hrabala**. Svoji účast potvrdili bohemisté a publicisté zabývající se Hrabalovým dílem z Belgie, České republiky, Francie, Itálie, Polska, Německa, Rakouska, USA. Aktualizované informace najdete na <http://www.hrabal-nymburk.cz/>.

► Již **19. ročník Hrabalova Kerska** se bude konat na zahradě Lesního ateliéru Kuba v sobotu 20. května 2017 od 13 hodin. Dopoledne se sejdeme v 10 hodin u Svatojosefského pramene na procházce Po místech, která měl Bohumil Hrabal rád. Přijedou zajímaví hosté, připraven je pěkný program. Proběhne křest knižní novinky Kerskem ve stopách Bohumila Hrabala.

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel, březen 2017. Registrace: MK ČR E 108877. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Rehounek, Všechnápská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, www.kviz.cz, e-mail: vladimirkviz@gmail.com. Tisk: Tiskárna Bofitisk, Potoční 1847, 288 02 Nymburk, tel.: 737 419 930, www.bofitisk.cz. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 200 ks.